



דבר סנכ"ל המועצה לענף החלב

עמיתי הרפתנים!



גם שנת התשס"ד החולפת, היתה שנה של אתגרים ותמורות. כמעט בכל חזית; הטעמים המשתנים של ציבור הלקוחות - ובמיוחד ההעדפה הגוברת למוצרים דלי שומן, האמרת מחירי התשומות המזון (שבימים אלו מתחילים סוף סוף לרדת...), הקריצה (שכבר לא כל כך מרומזת) של גורמים מרכזיים בענף לשוק ההון ולמשקיעים, שלא נמנו קודם עם משק החלב, יחסי הכוחות המשתנים בין רשתות המזון למחלבות ועוד. מועצת החלב, על הרכבה הייחודי והאחריות שמגלים כל הגורמים היושבים סביב "השולחן העגול המשותף", ניווטה את ההתרחשויות שביכולתנו להשפיע עליהן, נערכה וסייעה לגורמים השונים להיערך ולקדם את אותן התפתחויות הנכפות עלינו מבחוץ.

כך היה בעניין היקפי הייצור המשתנים של החלב ברפתות, כך לנוכח המחסור שנוצר באבקת חלב מייבוא אמריקני וכך כמובן בפרוץ מחלת הפה והטלפיים, כאשר המענה המיידי למצב ושיתוף הפעולה ההדוק עם כל הגורמים הרלבנטיים, אפשרו לנו לעבור את ההתפרצות בלי פגיעה בביקושים. בימים אלו דנה המועצה בהתאמת מנגנוני העדכון של מחירי החלב לביקושים ולטעמים המשתנים של הלקוחות. אלא שכל הדברים הללו כולם, לא יכולים היו להיעשות בצורה מושכלת כל כך, לו היתה מיושמת החלטת הממשלה שנתקבלה ב-15.9.2003 שכל תכליתה, "צמצום המונופולין בענף החלב".

תחת ההגדרה הפופוליסטית הזו, יש גורמים המנסים לחסל את יכולת התיכנון של הענף. מסונוורים ממנוחים כ"חסמים", "פגיעה בתחרותיות", "ריכוזיות", "קרטל", "הגבלים עסקיים" ועוד כהנה וכהנה, יש המטיפים לניתוח כל מנגנון שהוא, לניהול מושכל של הענף.

אז מה אם העובדות שונות?...

- מחקרים השוואתיים שערכה מועצת החלב (והוגשו כמובן לאוצר) הוכיחו בעליל כי מחירי מוצרי החלב בישראל דומים ואף נמוכים, ממחירי מוצרי החלב בשווקים אחרים בעולם, ובכלל זה ארה"ב.
- ענף החלב ("שאינו תחרותי מספיק"...), הוא המפרסם השני בגודלו בהיקף התקציבים המופנים למאבק השיווקי על העדפותיו של הצרכן.
- ענף החלב מסובסד - בדרכים שונות, ברוב מדינות

העולם - ובכלל זה מדינות מהן מתבצע ייבוא מוצרי חלב, בשיעורים הולכים וגוברים, לישראל.

■ בעוד מטיחים נגד "חסמי הכניסה לענף" העובדות הפשוטות הן שהרפורמה וההשקעות (בהיקף צפוי של כמיליארד ש"ח) הנגזרות מתקנות איכות הסביבה, הובילו בשנים האחרונות לצמצום ניכר במספר הרפתות הפעילות ובוודאי של ירידה ניכרת במספר העוסקים בענף.

ועוד לא דיברנו על דברים "גסים" כמו ציונות, פיזור אוכלוסין וחזוק הפריפריה, שמירה על ריאות ירוקות ושאר "זוטות" שהן, הן הטעם להימצאותנו כאן, בארץ הטובה הזאת.

אז מה עושים?

אני שמח לציין בסיפוק כי בשבועות האחרונים הניבו פעולות המועצה, שתי הצלחות משמעותיות:

1. ראשי משרד החקלאות, גילו את הפתיחות הנדרשת לבחון שוב את עמדתם בנושא, ובאומץ לב ציבורי הבהירו לכל הגורמים הרלבנטיים כי החלטת הממשלה כפי שהתקבלה ביום ה-15.9.03 טומנת בחובה הרבה יותר סכנות ליציבות אספקת החלב לצרכנים בישראל, מאשר תועלות לכלליות ומשקיות, כביכול.
 2. בית המשפט העליון, בשבתו כבג"ץ, קיבל ביום 29.7.04 את עמדתן של מועצת החלב, המ.ב. והמחלבות, כי החלטת הממשלה האמורה, נתקבלה בלי שניתנה לגורמים בענף הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם לעניין שינוי המדיניות בענף החלב - הן בהיבט העקרוני והן בהיבט היישומי.
- בג"צ חייב את הממשלה לדון מחדש בהצעת ההחלטה וקבע, כי בכל מקרה, "לא תצא החלטת הממשלה המחודשת, מן הכח אל הפועל אלא לאחר שיינתן מועד סביר לעותרות להגיב עליה" בית המשפט "השאיר דלתו פתוחה" לגורמים בענף לשוב ולבקש סעד משפטי בכל מקרה שהממשלה לא תנהג ע"פ סיכום דברים זה. אני תקווה כי שתי התפתחויות חשובות אלו, יעשו לכולנו את השנה הבאה עלינו לטובה, קלה יותר ו"פחות מעניינת".



בברכה שנה טובה ופורה, שנה שפע מן טובה אלה, שנה של שוק, של צדקה, שנה של אשמה וסיפוק, אכן, אכן! משה בן דוד

שייקה דרורי